VRIJDAG 19 JANUARI 1940. VERSCHIJNT EENMAAL PER WEEK VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG — No. 3

de arbeid

ORGAAN VAN HET NAT. ARBEIDSSECRETARIAAT

Administratie: Brederodestraat 17-17a, Amsterdam. West. Tel. 83421

„De arbeiders moeten de klassestrijd in al zijn vormen voortzetten namelijk voor de verdediging der onmiddellijke belangen der werkende massaas, die door de oorlog getroffen worden in hun bestaansvoorwaarden en in hun vrijheden, zowel aan het front als in het land".

Uit een oproep van
het Int. Arb. Front tegen de oorlog.

LICHT EN DONKER

Wat gaat het ons eigenlijk aan?

Op Zondag j.l. uit België terugkomende naar Holland maakten wij de reis van Antwerpen tot Esschen in een donkere trein. Op de emplacementen van de stations was eveneens verduistering toegepast. Toen de trein zich gereedmaakte de grens van Holland te overschrijden, gingen de lichten plotseling aan; op de Hollandse stations bleken geen bijzondere voorzorgsmaatregelen getroffen te zijn.

Zeker geldt voor België, dat het laatste weekeinde weer heel wat spanning verwekte. Om het half uur maakte de radio bekend, dat verlofgangers hun verlof moesten afbreken en zich zo spoedig mogelijk naar hun bestemming moesten begeven. Bovendien werden nieuwe klassen opgeroepen; het aantal gemobiliseerde soldaten werd uitgebreid. Gebruik was gemaakt van aanplakbiljetten om de snelle doorvoering van de maatregelen te verzekeren. Bovendien werden weer voertuigen en paarden ten behoeve van de soldaten opgevorderd. Een klein bericht in Belgische kranten maakte er gewag van, dat op Vrijdag 12 Januari een verscherping in de internationale toestand was ingetreden. Die verscherping hield ook Zaterdags aan. Al leek de positie op Zaterdagmiddag wat minder zorgwekkend, toch was nog 's Zaterdagnachts reden tot verhoogde waakzaamheid.

Blijkbaar als een geruststelling was de toevoeging bedoeld, dat het niet in de eerste plaats om België ging.

Alle gesprekken in de loop van Zondag betroffen de vraag: wat zou er gaan gebeuren? Natuurlijk deden de dolste geruchten de ronde. De een wist te vertellen, dat grote Duitse troepenformaties zich gereedmaakten Holland binnen te rukken, de ander dat in de eerste plaats Zwitserland getroffen zou worden. De korte officiële bekendmaking bracht de zekerheid, dat het niet pluis was. Overigens kon men zich slechts aan gissingen overgeven. De Duitsers wilden gebruik maken van de strenge vorst om van het ijs te profiteren. Terwijl dat gezegd werd, was er al dooi en kon men bovendien een Haagse correspondentie lezen in de Belgische kranten: de Hollandse legerleiding heeft er al voor gezorgd, dat de vorst geen gunstige mogelijkheden schept voor den overrompeling van Holland.

De Belgen hadden het veilige gevoel, dat het niet om hen ging. Doch de meesten van hen gingen er van uit, dat de betrekkingen tussen Holland en België zo nauw zijn, dat men voor elkaar in beweging zal komen.

Toen op Hollands grondgebied er alleen maar sprake bleek te zijn van wat meer militair vervoer dan gewoonlijk, was er wel sprake van een schrille tegenstelling tussen de oordeelvellingen in België en de werkelijkheid hier.

Zowel voor België als voor Holland geldt, dat de regeringskringen maar bitter weinig bekend maakten van hetgeen zijzelf weten. Er is daarover speciaal in Holland al meermalen geklaagd, toen in de Novemberdagen tenslotte minister De Geer een radiorede hield ter geruststelling van het volk, was zo lang gewacht, dat zijn voorganger Colijn het nodig oordeelde het tegenwoordige kabinet in gebreke te stellen door zijn bekende uitlatingen aan een afgezant van „De Telegraaf". Zeker is, dat het Nederlandse volk niet veel wijzer wordt, wanneer minister De Geer uiteindelijk het nodig oordeelt van de radio gebruik te maken. Zijn laatste redevoering hield maar weinig konkreets in. En het is ons volkomen onbegrijpelijk, waarom men in dit West-Europese land onder het volk met betrekking tot de geheimzinnigheid van de regering de gedachte doet postvatten: „Wat gaat het ons ook eigenlijk aan?" Het is zeker niet moeilijk voor de regering om de stelregel toe te passen, dat de brede massa niets anders te doen heeft, dan af te wachten en te vertrouwen. Vooral te vertrouwen! Hoe gemakkelijk wordt het dan om leiding te geven. Wij weten wel, dat juist naar de bestaande onzekerheid verwezen wordt om de zwijgzaamheid van de autoriteiten te rechtvaardigen. Maar wij weten ook, dat het tenslotte aankomt op de massa zelf in welke mate alle schone plannen, die door de autoriteiten uitgewerkt zijn met het oog op bestaand gevaar tot hun recht kunnen komen. Al was opvallend genoeg, dat in de trein van Antwerpen naar Roosendaal de lichten aangingen bij het naderen van de Nederlandse grens, toch is daaruit niet af te leiden, dat men hier aan de top meer gesteld is op het verbreiden van de nodige klaarheid aan de brede massa dan in België.

Er zijn aan de kant van de bezittende klasse tegenwoordig veel krachten werkzaam, die van de bestaande toestand gebruik maken voor het propageren van uitzonderingsmaatregelen. Gelet op de aansporingen, die tot de regering gericht worden, hebben wij allerminst het gevoel, dat de Nederlandse demokratie weerstand biedt aan de verzoeking om in te gaan op zulke aansporingen.

Het militairisme is troef, de generale staf is een macht in den lande, dat blijkt in Frankrijk, dat bleek pas duidelijk in Engeland, dat geldt voor België. Dat geldt ook voor Holland. Zij kan gemakkelijk een staat in de staat worden.

AAN DEN
MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN,
DEN HAAG.

Verzoeke in verband met felle koude en voortdurende stijging der prijzen van levensbehoeften steunnormen voor werklozen te verhogen tot peil van voor Juli 1934.

NATIONAAL ARBEIDS SECRETARIAAT
17 Januari 1940. **Sneevliet — Bouwman.**

Waarom die misleiding?

EEN VALSE BALANS

Freek van der Walle heeft afscheid genomen van het N.V.V. Na eerst als bestuurder van de Meubelmakersbond te hebben gewerkt, kwam hij in de leiding van de moderne vakbeweging. Hij bepaalde zich zo goed als uitsluitend tot dat werk. Wel maakte hij deel uit van de S.D.A.P., doch politieke functies van betekenis zijn door hem niet waargenomen.

Hij specialiseerde zich op de sociale belangen van de arbeiders, was minder een spreker en een schrijver dan deskundig in werkloosheidsvragen, werkverruiming, werklozenzorg. Hij werd op en top een ambtenaar bij de vervulling van zijn ambt. Het is voor ons twijfelachtig, of hij instemde met de verwording van de sociaaldemokratie. Maar hij was er zeker niet de man naar om tegen de stroom op te roeien. Hij paste zich integendeel bij zijn omgeving aan, al was hij niet blind voor de vele kwalen, die die omgeving kenmerkten. Naar ons begrip kan het reeds als een deugd beschouwd worden, als men in het gareel van de bureaukratie der moderne vakbeweging meelopende, toch een open oog heeft voor de fundamentele wijzigingen, die in de loop van de jaren tot stand kwamen. Eigenlijk hebben wij het beste gezegd, als wij van Van der Walle kunnen zeggen, dat hij begreep, dat de partij, waaruit hij voortgekomen was, haar oude kleur verloren had. Zeker kan ook nog van Van der Walle gezegd worden, dat hij een deugd bezit, die onder de voormannen van de moderne vakbeweging zeldzaam is. De man is eenvoudig gebleven, geen kapsonesgast geworden.

Waar wij enkele jaren van ons leven in de wereld van de moderne vakbondsbestuurders hebben verkeerd, toen er nog geen sprake was van grote organisaties en weelderige bondskassen, zijn wij niet geheel vreemdeling in dat Jeruzalem.

Wij moeten dertig jaar terug in ons leven om ons een voorstelling te kunnen maken van hetgeen de moderne bureaukratie toen eigenlijk was. Dertig jaar is een lange tijd. Wij zijn daarmee in de periode vóór de eerste wereldoorlog gekomen. Reeds was het duidelijk, dat de leiders van de moderne vakbonden vrijwel zonder uitzondering tot rasechte reformisten vergroeiden. Zij stonden echter in die dagen ongetwijfeld dichter bij de arbeiders dan in de tegenwoordige tijd. Elk contact tussen ons en de moderne vakbeweging is al lang verbroken. Wij weten niet precies, hoe de verhoudingen op de bureaux liggen van de diverse bonden. Maar als wij de mensen zo oppervlakkig bekijken en hen in het openbare leven zien verschijnen, dan weten wij dat zij minder blijk gaven van eenvoud, naarmate zij verder van de arbeiders afkwamen en zich meer thuis gingen gevoelen bij de vertegenwoordigers van den klassenvijand der arbeiders. In het algemeen komt het ons voor, dat er meer eenvoud is bij de bestuurders van de katholieke vakbeweging dan bij de moderne leiders. Die lieden zijn werkelijk zichzelf gaan inbeelden, dat zij het heerlijk ver brachten in deze wereld. Ervaringen, die met de Duitse vakbeweging werden opgedaan, hebben hen niet tot inkeer kunnen brengen. Zij bleven de gevangenen van de gedachte, dat zij meetelden in het publieke leven, heel wat klaarmaakten voor de arbeiders. Gingen er jaren voorbij, waarin zich de neergang van de bestaansvoorwaarden der arbeiders duidelijk aftekenden, dan nog konden zij prat gaan op hun verdiensten; zouden zij niet bestaan hebben, had hun verstandig woord geen uitwerking gehad in de kamers van het overleg of op de bureaux van de autoriteiten, dan zou de positie van de arbeiders nog veel slechter geworden zijn dan zij werd!

* * *

Wij hebben het moeilijk kunnen verwerken, dat Van der Walle een koninklijke onderscheiding over zich heeft laten komen. Dat geluk is hem te beurt gevallen bij het verlaten van zijn post. Bepaalde krachten in Den Haag zijn voor hem in actie gekomen en hebben gepleit voor het lintje, dat hem werd uitgereikt. De gewezen N.V.V.-bestuurder J. van den Tempel heeft er vermoedelijk voor gezorgd, dat Van der Walle voor de koninklijke onderscheiding in aanmerking is gekomen. Hoe goed zou het geweest zijn, als de man de kracht had gevonden, om voor die eer te bedanken. Het is in het sociaal-demokratische kamp al normaal, dat men zich koninklijk laat onderscheiden en ook op die manier laat uitkomen, dat de S.D.A.P. door de bezittende klasse voor „vol" wordt aangezien. **Daarom is die S.D.A.P. zo leeg geworden voor de arbeiders.** Als het zover is gegaan met het proces van innerlijk verval, dat S.D.A.P. en N.V.V. heil blijven zien in het vervullen van lakeienrollen voor de bezitters, ja dan kunnen die bezitters konsekwenties gaan aanvaarden, mag van hun kant worden verwacht, dat zij zo nu en dan beloningen uitreiken aan hun zaakwaarnemers in de arbeidersbeweging.

* * *

Veel leugens zijn ten beste gegeven in de redevoeringen, die werden uitgesproken op de bijeenkomst, waarin Van der Walle afscheid nam van zijn ambt. Wanneer wij nu een artikel aan hem gewijd zien in het blad van de Centrale Bond van Transportarbeiders (van 13 Januari), dan worden wij nog weer getroffen door de brutaliteit, die in het openbaar getoond wordt bij het etaleren van zulke leugens. Boven het bewuste artikel lezen wij het volgende:

„Freek van der Walle
1908 f 6000.—
1939 f 55.000.000."

Hoe komt de schrijver van het artikel er toe om op die wijze de voorstelling te wekken, dat er direct verband bestaat tussen de werkzaamheden van Van der Walle en de verhoging van de uitgaven voor de werklozen op de staatsbegroting? Is er ook maar één lid van die moderne vakbond, die zich zo simpel van de wijs laat brengen. Hoewel de schrijver van het artikel in enkele zinsneden persoonlijke kwaliteiten van Van der Walle belicht, is het hem er toch eigenlijk om te doen aan te tonen, dat de werkwijze van de erkende vakbeweging zoveel zegen over de arbeiders bracht.

Dit is een platte leugen. Wanneer is de grote koersverandering gekomen in de werklozenzorg? Wanneer heeft de Nederlandse staat de plicht aanvaard millioenen uit te geven voor werklozenzorg? De grondslag voor de thans nog geldende regeling is afkomstig uit de oorlogsjaren van 1914-1918. De Nederlandse bourgeoisie maakte enorme winsten. Over haar kwam het gevoel om een tegemoetkomende houding aan te nemen tegenover de arbeiders. Dat gebeurde bij het toekennen van loonsverhogingen zonder dat in alle bedrijfstakken strijd ontketend moest worden voor die loonsverhoging. Dat gebeurde bij de invoering van de werklozenverzekering, die aan een deel van de arbeiders subsidie uit de publieke kas toekende bij de uitkering van de werklozensteun.

In de gulden jaren van de oorlogstijd kon de bezittende klasse royaal zijn. De doorslaggevende factor was daarbij, dat het voor die bezittende klasse van groot praktisch belang was de arbeiders zoet te houden. Het werd voordelig geacht dit te bereiken door middel van stroop inplaats van met azijn.

Men heeft met een ziekelijke overschatting te doen van het aandeel der vakbewegingsbureaukratie in de totstandkoming van die regelingen. Eenmaal doorgevoerd, moest de publieke kas meer missen, naarmate de werkloosheid onder de arbeiders groter werd. **Als de vakverenigingsbureaukratie werkelijk de verwekster zou zijn geweest van die regeling, waarom hebben dan juist al vele jaren lang de werklozen te maken gehad met voortdurende afbrokkeling van aan hen betaalde steun? Waarom is een groot ambtenarenapparaat, dat veel duiten kost, er dan in geslaagd allerlei ingewikkelde bepalingen te fabrieken, die in de praktijk neerkwamen op inkrimping van de steunbedragen?**

Omdat alle eenvoud zoek is bij het bureaukratendom van de moderne vakbeweging, wordt het leed dat de werkloze ondervindt onvoldoende belicht. Men etaleert voor 1939 een post van de staatsbegroting van **vijfenvijftig millioen gulden.** Zou dat bedrag zo hoog geweest zijn, als de z.g. machtige vakbeweging de verkorting van arbeidstijd had doorgezet, waarvoor zij zich steeds blijft uitspreken, zonder een stap nader te komen tot haar verwezenlijking? Belicht dat bedrag van vijfenvijftig millioen gulden niet de aanwezigheid van een groot werklozenleger, dat slechts van gevolg is van de in de kapitalistische wereld geldende opvattingen en normen? Toont dus datzelfde bedrag niet aan, hoe gebrekkig de machtige vakbeweging de belangen van de arbeiders heeft beschermd? Hoe gaat er voor de arbeiders niet om de hand te mogen ophouden bij allerlei steuninstanties; de gezonde arbeider vervloekt de leegheid van het werklozenbestaan en wil door werken in het onderhoud van zichzelf en de zijnen voorzien.

Het komt ons voor, dat leiders van de moderne vakbeweging, die zo tevreden zijn over hetgeen zij gedurende hun leven klaarmaakten, eenvoudig **de moed missen om een betrouwbare balans van hun werk op** te maken. Zijn zij zover heen, dat zij persoonlijk de begeerte gaan kennen naar de koninklijke onderscheiding, die door de burgerlijke wereld verstaan wordt als een getuigschrift van goed gedrag, dan zijn zij zelfs niet meer in staat om de bestaande verhoudingen, waaronder het proletariaat leeft en werkt of steuntrekt, op de juiste waarde te kunnen beoordelen.

In het sociaal-demokratische kamp is men blind geworden voor deze eenvoudige waarheid: Wat goed is voor de bezitters kan niet goed voor de arbeiders zijn. Wat lof verdient bij de bezitters, kan geen aanspraak maken op lof uit de arbeiderswereld.

Als die Freek van der Walle zijn welmenende vrienden, die hem voor een lintje in aanmerking brachten, had teruggewezen met de boodschap, dat zijn gevoel van arbeiderseer het dragen van koninklijke onderscheidingen uitsloot, dan zou hij bij het beëindigen van zijn loopbaan als modern bestuurder een daad hebben verricht, die bij denkende arbeiders van verschillende richting waardering zou hebben gevonden. Jammer voor hen, dat hem de kracht ontbrak om althans deze dienst te bewijzen aan zijn klasse, wier beweging door het stelselmatige geknoei van reformistische leiders zo grote schade heeft geleden.

De oorlog en zijn gevolgen

VIJF PCT. STEUNBIJSLAG EN KASTREKKENDEN.

(B.) De vorige week is in „De Arbeid" gewag gemaakt van een telegram aan den minister van Sociale Zaken, waarin het N.A.S.-bestuur er op wees, dat in een aantal gemeenten de ministeriële circulaire van 19-12-'39 zodanig werd geïnterpreteerd, dat de 5 procent steunbijslag niet werd verstrekt op kasuitkeringen, indien deze krachtens de steunregeling worden gesuppleerd.

De minister van Sociale Zaken heeft nu op 11 Januari j.l. **opnieuw een circulaire** tot de gemeente-besturen gericht, waarin wordt medegedeeld, dat de duurtebijslag ook voor de kastrekkenden berekend dient te worden op grondslag van de normale steunuitkering. Indien dus de totale steun bestaat uit kasuitkering en werklozensteun, dan wordt de 5 procent bijslag over het gehele uitkeringsbedrag verstrekt.

DE DUURTE.

Het indexcijfer der kosten van het levensonderhoud voor arbeidersgezinnen, berekend op de basis van het peil der prijzen 1911—1913 gelijk aan 100, bedraagt volgens berekening van het Bureau van de Statistiek der Gemeente Amsterdam in December voor de totale kosten van het levensonderhoud 146.0 tegen 144.3 in November en 136.5 in Augustus 1939, de maand voor het intreden van de oorlogstoestand in Europa. Voor de voeding afzonderlijk is het indexcijfer 137.3 in December, tegen 136.2 in November en 124.4 in Augustus.

Voor het totale budget is er dus sedert November een toeneming met 1.2 procent en sedert de maand Augustus een toeneming met 6.9 procent. Voor de voeding alleen is de stijging 0.8 procent sedert November en 10.3 procent sedert Augustus van het vorig jaar.

Terwijl de grote liberale dagbladpers waarschuwt voorzichtig te zijn bij het streven naar loonsverhoging, wijl loonsverhoging weer leidt tot prijsstijging en terwijl nog slechts een **klein deel** der Nederlandse arbeiders een duurtebijslag verkreeg van in het algemeen 5 procent, zien wij dat de prijsstijging in December reeds bijna 7 procent bedroeg.

Het is te voorzien, dat de prijsstijging zich ook in de komende tijd zal doorzetten. Immers het indexcijfer van de groothandelsprijzen, berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft van maand tot maand een voortdurende stijging te zien. Dit cijfer, berekend op basis 1936—1938 gelijk aan 100, bedroeg in Augustus 1939: 99.8 en op 2 Januari 1940: 121.1. Alzo een zeer belangrijke stijging. Wel volgen de kleinhandelsprijzen, die van de groothandel niet op de voet, doch de laatsten geven de richting aan, waarheen het ook met de kleinhandelsprijzen gaat.

DISTRIBUTIE VAN BONEN EN CAPUCIJNERS.

Wij hebben reeds medegedeeld, dat de minister van Sociale Zaken er toch toe is overgegaan om bruine en witte bonen, capucijners en grauwe erwten te distribueren en te rantsoeneren. Het rantsoen, dat op de desbetreffende bon wordt beschikbaar gesteld, bedraagt een half pond bonen, capucijners of grauwe erwten. De bon is geldig van 19 Januari tot en met 15 Februari.

Gedurende een kleine maand is dus per persoon een half pond toegewezen. Dat is niet veel. Onze ervaring is, dat twee gezonde personen voor één maaltijd een pond bonen, capucijners of grauwe erwten nodig hebben. Deskundigen geven herhaaldelijk de raad, dat het goed is voor de gezondheid om wekelijks één maal deze peulvruchten te nuttigen. Degenen, die dus dit advies zouden willen volgen, zullen met het door den minister toegewezen rantsoen op geen stukken na toekomen.

Daarbij moet men bedenken, dat tot dusver deze winter geen bonen, capucijners of grauwe erwten van de nieuwe oogst voor den consument verkrijgbaar waren. Dat wil zeggen niet op normale wijze, wel tegen hoge prijzen als smokkelwaar.

De vraag mag gesteld worden, of de distributie van deze artikelen inderdaad wel tot evenredige verdeling zal leiden. Gelet moet dan worden op het feit, dat bij invoering der distributie voor bonen, capucijners en grauwe erwten, die van groene erwten en van spliterwten wordt opgeheven. Verder moet er gedacht worden aan nog een ander feit, n.l. dat Nederland in 1938 een uitvoer-saldo van peulvruchten had van ongeveer 36.000 ton, en in de eerste elf maanden van 1939 van 26.000 ton. Er worden in dit land dus meer peulvruchten voortgebracht dan verbruikt.

Naar onze mening dienen in de eerste plaats veel strengere maatregelen tegen hamsteren te worden genomen. Nu gaat men distribueren. Erwten en bonen zijn belangrijke en goede voeding. Desondanks zijn er veel mensen, die er niets van moeten hebben. Aan hen worden evengoed bons verstrekt. Degenen, die dat niet om financiële redenen behoeven na te laten, zullen in vele gevallen bij wijze van voorraadvorming toch kopen. De maatregel van den minister kan in deze de schaarste in de hand werken.

De distributie van bonen, capucijners en grauwe erwten stelt in het licht, dat de regering op het gebied van de levensmiddelenvoorziening tekortschiet in het treffen van maatregelen in het belang van de gemeenschap. Zolang er in Nederland tekort aan de hierbedoelde artikelen is, dient de uitvoer te worden verboden en streng te worden opgetreden tegen hamsteraars.

PROPAGANDA VOOR BURGERLIJKE DIENSTPLICHT.

Onder de titel: „Verhoging van de weerkracht", bevat de „N.R.Ct." van 9-1-'40 A. een artikel, waarin met het oog op de Nederlandse weermacht gepleit wordt voor burgerlijke dienstplicht. De schrijver betoogt dat er meer nodig is dan de weermacht tot het uiterste op te voeren. Hij zegt dan verder:

> „De grote massa — niet rechtstreeks strijdend in en voor de weermacht — zal in enigerlei vorm aan de verdediging van het land moeten deelnemen; niet alleen, omdat het land die krachten niet zal kunnen missen, maar ook, omdat in zulke omstandigheden het actief deelnemen aan enigerlei arbeid voor het moreel beter is dan het passief toezien. Om het klaar en onomwonden te zeggen: er zal zo spoedig mogelijk een wet op de burgerlijke dienstplicht moeten komen en de voorbereidingen voor de toepassing met de daad van het in zo'n wet bepaalde, zullen zonder verwijl dienen te worden getroffen."

In een volgend artikel d.d. 11-1-'40 A. van de „N.R.C." wordt opnieuw op dit vraagstuk teruggekomen. Herinnerd wordt aan de poging, die reeds in 1917 door de toenmalige regering is aangewend om de burgerlijke dienstplicht in te voeren; het kwam tot een ontwerp, doch tot een openbare behandeling daarvan kwam het niet. Maar, zo meent de redactie van de „N.R. Ct.", de omstandigheden van 1917 en die van 1940 zijn in alle opzichten hemelsbreed verschillend. Thans kan gezegd worden dat „vrijwel het gehele volk achter de regering staat, doordrongen van het besef, dat de landsverdediging noodzakelijk is en dat ten dienste daarvan ook zware persoonlijke offers dienen te worden gebracht." Verderop in genoemd artikel wordt dan nog o.m. gezegd:

> „Er dient één wet te zijn, die aan de regering volledige volmacht geeft om, telkens wanneer zij zulks nodig oordeelt, bepaalde groepen van mannelijke en vrouwelijke burger-dienstplichtigen op te roepen voor het verrichten van noodzakelijke diensten."

Wij geven het bovenstaande bij wijze van informatie aan onze lezers, om hun te doen zien, hetgeen ons in het verdere verloop van de oorlog nog te wachten staat. Tegelijk met deze hierboven bedoelde propaganda wordt zowel in de „Arbeiderspers" als in de burgerlijke pers felle kritiek uitgeoefend op de extremisten onder de bevolking, waarmede in het bijzonder bedoeld worden zij, die niet op het standpunt staan, dat de arbeiders tot taak hebben het imperialistische vaderland te verdedigen.

Bij het indienen van een wetsvoorstel door den minister van Defensie tot het doen voortduren van de staat van beleg in de gedeelten van het grondgebied des rijks, die krachtens de koninklijke besluiten van 1 en 6 November 1939 in staat van beleg zijn verklaard, wordt medegedeeld, dat het voorshands nog niet in het voornemen ligt over te gaan tot het uitoefenen van censuur, behoudens de gevallen, waarin dit nu ook reeds geschiedt. Dat echter de autoriteiten, indien zij dit nodig achten, maatregelen zullen treffen tot verdere beperking van de bewegingsvrijheid, daaraan behoeft niet te worden getwijfeld.

Herman Jochade overleden

Het onderstaande bericht is afkomstig uit „De Transportarbeider" van 13 Januari f.l.:

„(L.). Uit mededelingen van de Internationale Transportarbeiders-Federatie blijkt ons, dat onze oude mede-strijder Herman Jochade is overleden.

De I.T.F. deelt mede, dat zij zulks van officieuze zijde heeft vernomen en niet in staat is te berichten, wanneer hij is gestorven, hoe of waar; ook de plaats, waar hij zijn laatste rustplaats geniet in niet bekend. Een en ander geeft wel aanleiding tot ernstig vermoeden.

Kameraad Jochade heeft in de I.T.F. een belangrijke plaats ingenomen en was daarvan in 1904 reeds secretaris tot 1914, toen de internationale samenwerking door de oorlog werd verbroken. In 1919, toen de I.T.F. wederom herleefden in ons land, zijnde neutraal, haar zetel vestigde, hernam Jochade zijn belangrijke plaats in de Duitse Spoorwegvereniging en was hij ook belast met de internationale aangelegenheden.

Hij was op alle buitenlandse congressen een zeer bekende figuur, waar hij, als regel vergezeld van zijn vrouw, veel kameraden om zich wist te verwerven.

Deze kameraad zal in onze herinnering nog lang blijven voortleven."

De inhoud van dit bericht is op zich zelf triest genoeg. Wij hebben Jochade gekend vóór de wereldoorlog. Hij was toen secretaris van de I.T.F. en in Berlijn woonachtig. Hij heeft de lijdensgeschiedenis van de Duitse sociaal-democratie meegemaakt tot het bittere einde: de vestiging van de dictatuur der Nazi's.

Toen de oorlog van 1914—1918 was afgelopen nam Jochade deel aan het congres der I.T.F., die evenals het I.V.V. haar reconstructie in 1919 beleefde. De vakverenigingsleiders van Duitsland stonden aan de kant van hun machthebbers tijdens die oorlog. Zij gaven zich vervolgens aan de schadelijke illusie over, dat de republiek van Weimar de weg naar het socialisme zou betreden, zonder dat het risiko van revolutionnaire strijd genomen behoefde te worden. Tegen het brutale nationaal-socialistische offensief stonden zij machteloos. Zij zelf hadden de geestesgesteldheid gekweekt, die van strijd tegen uitbuiting en onderdrukking afstand doet. Velen van hen werden het slachtoffer van hun illusie en maakten kennis met de wrede terreur van het nieuwe regiem.

Als de doodsaankondiging van Jochade gepaard gaat met een informatie aan de arbeiders, die „ernstige vermoedens" wekt, dan blijkt hieruit reeds, hoe weinig heil over de arbeidersklasse kwam door de bureaukratische ondermijning van de strijdwil der arbeiders.

Woningnood in Oorlogstijd.

ER DREIGT WONINGNOOD.

(B.) Een der gevolgen van de oorlog in Europa is, dat in dit land de bouwnijverheid stagneert. Houdt deze stagnatie aan — tot dusver is dat sedert Augustus van het vorige jaar inderdaad het geval — dan ontstaat er woningnood met alle gevolgen, die daaraan, in het bijzonder voor de niet-bezittende klasse, zijn verbonden.

De ouderen zullen zich herinneren de toestanden op het gebied van de volkshuisvesting gedurende de vorige wereldoorlog en de eerste jaren daarna. Huurwetten moesten in het leven worden geroepen om huuropdrijving, huuropzegging enz. te bestrijden. Speculanten maakten van de woningnood misbruik door op niets en niemand ontziende wijze **een kettinghandel te drijven in woonhuizen.** Ondanks het bouwen van noodwoningen, hokten tienduizenden gezinnen in het land in één-gezinswoningen met twee, drie en soms meer gezinnen samen. Hoewel de woninghuren door de huurcommissies werden vastgesteld, wisten tal van huiseigenaren bij het verhuren van hun woningen toch een extra zacht winstje te slaan door het aannemen van sleutelgeld. Kortom er heerste 20 à 25 jaar geleden toestanden op woninggebied, die niet alleen een nijpende woningnood demonstreerden, maar ook de volksgezondheid ten zeerste benadeelden.

Er dreigt thans weer woningnood en als de regering geen afdoende maatregelen neemt, die leiden tot opvoering van de woningproductie, dan zal het niet lang duren, of er ontstaan weer dezelfde toestanden, welke wij hiervoor met een enkel woord hebben aangegeven.

TERUGGANG VAN DE WONINGPRODUCTIE.

De Voorzitter van de Nationale Woningraad, de heer M. A. Reinalda, heeft dezer dagen in zijn inleiding in de jaarvergadering van genoemde instelling het een en ander gezegd over de volkshuisvestingspolitiek in de huidige oorlogscrisis. In aanmerking nemende de normale aanwas der bevolking en de vervanging van oude door nieuwe woningen, moet voor de woningproductie op een minimum van 36.000 woningen per jaar worden gerekend. Gedurende een groot aantal jaren is in dit land aan deze behoefte voldaan. Echter thans is dat anders, aldus de inleider. De cijfers voor de woningbouw zijn: 1926 - 48.800; 1930 - 51.000; 1934 - 52.000; 1935 - 45.000; 1936 - 30.000; 1937 - 29.000; 1938 - 38.000.

In de eerste tien maanden van 1939 is de woningproductie 32.000. Sedert September 1939 is een groeiend tekort van aanbouw van nieuwe woningen waar te nemen.

IN NEDERLAND ZIJN 70.000 KROTWONINGEN.

Er wordt niet alleen te weinig gebouwd om in voldoende en behoorlijke woongelegenheid te voorzien, doch het is ook zo, dat de aanwezige woningvoorraad ten dele bestaat uit krotten, dan wel uit woningen, die toch door andere, betere woningen dienden te worden vervangen. Dat is nog de erfenis van het kapitalisme uit zijn glorietijdperk, toen er geen bouwverordeningen etc. waren en de ondernemers met het oog op een zo hoog mogelijk rendement varkenshokken lieten bouwen inplaats van woningen, waarin mensen moesten wonen.

De voorzitter van de Nationale Woningraad toonde in zijn inleiding aan, dat de woningreserve in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam van inferieure kwaliteit is en dan nog niet het geringst in de groep arbeiderswoningen. In de middelgrote steden is het niet veel anders. De rijksinspecteur, de heer Van der Kaa, heeft verklaard, dat de woningvoorraad ten plattelande te klein is en daar kan worden gesproken van „bewoonde keten, die niet aan de geringste eisen van bewoonbaarheid voldoen".

De heer Reinalda herinnert er ons nog eens aan, dat in dit land 70.000 krotten zijn, die voor onbewoonbaarverklaring in aanmerking komen en dat de Commissie—v. d. Waerden uit de Hoge Raad van Arbeid vaststelde, dat op het platte land 75.000 woningen voor vervanging in aanmerking komen. Nog los dus van de stagnatie in de aanbouw van nieuwe woningen, die door de oorlogstoestand is ontstaan, moet worden vastgesteld, dat het tempo van woningvernieuwing veel te traag is.

(Slot volgt).

Een rare knoeipartij

DE VIJF PROCENT EN DE GEORGANISEERDEN.

(K.) Data 19 December 1939 onder No. 300-1129 S. verscheen een ministeriële circulaire, ondertekend door den minister van Sociale Zaken J. van den Tempel.

Hoewel in deze circulaire alleen het verdiende loon, dat berekend moet worden bij het vaststellen van het steunbedrag aangeduid wordt niet in aanmerking te komen voor de 5 procent, doch alleen het bedrag aan steun en hiernaast vastgesteld wordt dat personen, die zonder toekenning van de duurtebijslag niet voor opneming in de steunregeling of plaatsing bij de werkverruiming in aanmerking kunnen komen, er thans ook niet voor in aanmerking komen, werd toch tweeërlei uitlegging aan deze circulaire gegeven.

Voor ons was het niet twijfelachtig, dat zij, die in aanmerking kwamen voor steun volgens de steunregeling voor een bedrag, totaal groot f 12.— en aan kasuitkering f 8.40 ontvingen, niet over de resterende f 3.60 de 5 procent zouden ontvangen, doch over het netto-steunbedrag f 12.—.

In verschillende steden, tot zelfs in Drente, werd de 5 procent zo uitgekeerd als hier geschetst, totdat het sociaal-demokratisch geregeerde Rotterdam een andere interpretatie aan de genoemde circulaire gaf, namelijk dat over de kasuitkering **niet** de 5 procent uitgekeerd mocht worden, nogal met de mededeling, dat in Den Haag bij het Departement deze zienswijze werd gedeeld. Zelfs heel dicht bij het Departement trok de gemeente 's-Gravenhage, aanvankelijk dezelfde opvatting hebbende als wij, die interpretatie weer in en vorderde zij het reeds uitbetaalde terug. Zo'n janboel bij de uitvoering van besluiten hebben wij nog zelden meegemaakt.

In „Het Volk" van 11 Januari 1940 Avondblad, lezen wij, dat een aanvullende circulaire van den Minister is verschenen, waarin medegedeeld wordt dat het niet de bedoeling was de kastrekkenden, die bijsteun genoten, buiten te sluiten. Met voorbeelden wordt dat duidelijk gemaakt.

Als het niet in de bedoeling lag, hoe komt het dan dat het gemeentebestuur van Rotterdam juist aan het departement van den minister de mededeling kreeg, dat het **wel** in de bedoeling lag.

Of het gemeentebestuur heeft zich hier verscholen achter de regering, of de minister is geschrokken van deze krasse achterstelling van georganiseerden en bevoordeling van ongeorganiseerden en heeft dit spoedig hersteld.

Zelfs Lindeman van het N.V.V. verklaarde in vergaderingen voor dit doel gehouden (zie „Het Volk" van 8 Januari 1940):

> „De uitvoering van de toeslagregeling is is goed al is 5 pct. aan de lage kant. Daarbij is het feit, dat de verzekerde arbeiders ,die kasuitkering krijgen, er buiten vallen, onhoudbaar".

Dat zelfs Lindeman dezen minister in staat acht een zodanig besluit te nemen, is toch wel een teken, hoe hoog de minister zelfs in moderne kringen wordt aangeslagen.

J. v. d. Tempel was de man, die zich voor de werklozenverzekering speciaal interesseerde; dat juist hij de verzekerden zou achterstellen bij de ongeorganiseerden, was niet aan te nemen.

Het wordt toch zeker wel tijd, dat aan dit gesol met de werklozen, in dit geval met de georganiseerden, een einde komt.

Een ernstig onderzoek, van wie het initiatief uitging om die 5 procent op de kasuitkering niet uit te keren, is hier zeker op zijn plaats.

Los van het bovenstaande vernemen wij, dat b.v. in Amsterdam de armlastigen de 5 procent niet ontvangen. Leeft Frans van Meurs in de veronderstelling, dat de armlastigen niets merken van de duurte? Juist zij, die per onsje moeten inslaan, betalen nog meer dan zij, die per pond kunnen werken.

Dat zulke wantoestanden steeds weer voorkomen, waar sociaal-demokraten aan het bewind zijn, is toch wel typerend.

VEERTIEN DAGEN VOOR HET OOGMERK

Onze vriend AB. MENIST moet zich Maandag 22 Januari melden voor het ondergaan van 14 dagen gevangenisstraf, waartoe hij veroordeeld is

omdat bij hem *het oogmerk* had bestaan in een openbare bijeenkomst Herr Adolf Hitler te beledigen.

Wij wensen hem van ganser harte het beste toe en trekken ook uit dit geval de conclusie, dat de Hollandse vrijheid en demokratie duidelijke tekenen van inzinking vertonen.

Rationalisatie en Werkloosheid.

(B.) In „De Arbeid" is reeds de aandacht gevestigd op de artikelen in de „Nw. Rott. Crt." van de hand van ir. van Weezenbeek, voormalig inspecteur van de rijks werkverschaffing, die in de werklozensteunregeling een van de hoofdoorzaken ziet van de blijvende werkloosheid in dit land. Hoe absurd deze ongemotiveerde mening ook moge zijn, wij moeten er in het belang van de gezinnen der werklozen en de arbeiders in de werkverschaffing aandacht aan schenken, want vooral in deze tijd van verwarring blijft er zelfs van de meest ongerijmde voorstellingen van zaken bij de massa wel iets hangen.

Wij moeten niet vergeten, dat de reactie speculeert op die groepen arbeiders, die het ergst door de kapitalistische ondernemers worden uitgebuit. Arbeiders, die werken voor schandelijk lage lonen, inderdaad soms lager dan de lonen in de werkverschaffing, zijn allicht te brengen tot ontevredenheid, die zich dan niet richt tegen hun werkelijke uitbuiters, doch tegen hun werkloze kameraden, die in betere materiële omstandigheden zouden verkeren dan zij, die in het „vrije bedrijf" werken.

Bovendien staan de uitingen van ir. van Weezenbeek niet op zichzelf. Professor dr. Verrijn Stuart schreef in „De Economist" van Augustus j.l. een artikel over de invloed van de werkloosheidsverzekering op de werkloosheid, waarin hij zich in ongeveer dezelfde richting bewoog als bovengenoemden artikelschrijver in de „Nw. Rott. Crt." Ook hij zegt, dat de loonaanpassing wordt geremd en de massale werkloosheid wordt vergroot door de aanhoudende werklozenuitkeringen.

Volgens deze redenering staat het dus zo, en dat zegt prof. V. St. ook, dat, indien de steunverlening zou worden stopgezet, de werkloosheid spoedig tot normale proporties zou zijn terug gebracht.

De geleerde heren, die zich op deze al te gemakkelijke wijze van het werkloosheidsvraagstuk afmaken, verzwijgen daarbij de belangrijke invloed van de rationalisatie, d.w.z. de mechanisering en automatisering van de arbeid, op de werkgelegenheid. De voordelen daarvan komen in de kapitalistische maatschappij in hoofdzaak, zo niet uitsluitend ten goede aan de ondernemers.

In Amerika, waar eerst in de laatste jaren steun aan werkloze arbeiders wordt verleend en nog niet eens overal, schommelde het aantal werklozen gedurende de laatste tien jaar tussen de 10 à 12 millioen. In het afgelopen jaar was er een sterke opleving van de industrie. In de laatste maanden was in Amerika een hoogconjunctuur, die men nog niet had gekend. De industriële productie, gesteld in de jaren 1923—1925 op 100, bereikte in November 1939 het cijfer 125, waarmede het gemiddelde cijfer van het hoogconjunctuurjaar 1929 (119) werd overtroffen.

En hoe stond het in Amerika met het aantal werklozen? Terwijl er in 1939 slechts 429.000 werklozen waren, zo schrijft een correspondent van „Het Volk", zijn er nu ongeveer 8.200.000 werklozen. Deze ontwikkeling toont aan, dat de retionalisatie in de afgelopen jaren in zo snel tempo is toegepast, dat zelfs door de grootste opleving de hoeveelheid arbeidskrachten, die nodig zijn, niet of bijna niet toeneemt.

Dit verschijnsel kennen wij ook in Nederland. Eind 1936 heeft de voorzitter van de Hoge Raad van Arbeid een commissie ingesteld, teneinde een onderzoek te doen naar de „blijvende werkloosheid" en haar bestrijding. Aan het rapport van deze commissie ontlenen wij de volgende gegevens inzake de gevolgen van de rationalisatie:

> In 1920 bedroeg de jaarproductie van kalkzandsteen per arbeider ± 207.000; in 1936 was die jaarproductie per arbeider gestegen tot ± 435.000.
>
> Het aantal in de Rotterdamse haven verwerkte tonnen per man-taak bedroeg, indien dat aantal in 1925 op 100 werd gesteld, voor 1937 176.
>
> In de steenkolenmijnen steeg de productie per ondergrondsen arbeider per werktijd, van 1,2 ton in 1925 tot 2,6 ton in 1937.
>
> Als in 1929 in 11 chemische fabrieken 100 mandagen nodig waren voor een bepaalde productie, dan waren in 1936 voor de zelfde productie nog slechts 67 mandagen nodig.
>
> In 1925 bedroeg in de schoenenindustrie de jaarproductie per arbeider 853 paren schoenen, in 1935 per arbeider 1203 paren schoenen.
>
> In 1925 bedroeg in de rijwielfabricage de jaarproductie per arbeider 59 rijwielen, in 1937 per arbeider 109 rijwielen.
>
> In 1925 bedroeg in de papierindustrie de jaarproductie per arbeider 25 ton papier, in 1935 36 ton papier.
>
> In 1925 bedroeg in de sigarenindustrie de productie per mandag 170 sigaren, in 1936 219 sigaren."

Wij laten het hierbij, hoewel nog talrijke andere gegevens voorhanden zijn, om aan te tonen, hoe geweldig in alle bedrijven de productie per arbeider, door het toepassen van rationalisatie in vele vormen, in de laatste jaren is gestegen. Er zijn ook andere oorzaken, die de vermindering der werkgelegenheid bevorderen. Dat echter de hoogte der lonen en de werklozensteun de massale werkloosheid zouden bevorderen, is een mening, die de reactie steeds weer aan den man tracht te brengen, doch die in strijd is met de werkelijkheid.

ECONOMISCHE KRONIEK

XXXV.

Europa in de olie.

Nu het er alle schijn van krijgt, dat alle balanceerkunst van de Roemeense regering ten spijt, het ogenblik nadert, dat het land in de oorlog zal worden betrokken, komt het ons gewenst voor, de gegevens die wij brachten in kroniek XXXIV nog aan te vullen met iets over het voor Roemenië zo belangrijke product petroleum. Want de petroleum dringt Roemenië naar deelname **aan**, of althans tot opgaan **in** het oorlogsfront.

Tot nu toe hebben wij in onze verhandeling over de Balkan slechts de economische tegenstellingen naar voren gebracht, die bestaan, tussen het Franse, maar vooral het Engelse imperialisme en het Duitse idem anderzijds. Maar hoewel dat nu direct de scherpste, immers tot een oorlog uitgegroeide tegenstellingen zijn, is de situatie in Zuid-Oost-Europa buitengewoon ingewikkeld.

Van Italiaanse zijde mag zo vaak en zo diplomatiek als men wil verklaard worden, „dat Italië's taak op de Balkan **geen contrast kan meebrengen** met andere mogendheden, indien deze niet, **zoals het geval zou zijn met Rusland** in dat **bijzonder delicate deel van Europa**, zich zouden willen mengen, om daar **politieke formules** te vestigen, welke in strijd zijn met de Europese „beschaving", voor ieder aandachtig beschouwer staat het vast, dat de Balkan voor een belangrijk deel juist zo'n „Balkan" is, omdat daar de imperialistische belangen van asgenoten, bondgenoten en geallieerden, allen zo recht tegen elkander in lopen, dat vriend en vijand er welhaast niet meer nauwkeurig uit elkaar te houden zijn. Wij hebben bovendien speciaal van Italiaanse zijde over het Stalinregime meermalen op zoveel waarderender toon horen spreken, dat wij niet al te grote waarde hechten aan de afkeer van veronderstelde „politieke formules". Neen, laat het Italiaanse imperialisme dit rookgordijn maar achterwege laten; zij en de anderen weten zeer goed waar Abram de .... olie enz. haalt. Waarom zou dat deel van Europa anders zo **„delicaat"** zijn? Wij moeten echter, omdat wij ons ook dit keer weer tot één zijde van dit vraagstuk moeten bepalen in verband met de ruimte, over de rest heel kort zijn. Om direct duidelijk te zijn, zeggen wij dit: Het komt ons in het geheel niet onwaarschijnlijk voor, dat de as volkomen zal breken, wanneer de poot van de Stalinistische beer, z'n eerste stappen op de Balkan zet.... en wij menen, dat dat wel eens vlugger kan plaatsvinden, dan de meesten onzer veronderstellen.

Ongetwijfeld speelt Duitsland momenteel in het Oosten een spel van gedwongen zetten. Aan wat hierna volgt, wordt dat duidelijk gedemonstreerd. Het mangelt Duitsland aan veel, dat voor voeding en kleding van z'n millioenenvolk in oorlogstijd en voor de directe oorlogsbehoeften nodig is. De economische oorlog en de daarbij behorende blokkade mogen niet zó succesvol door Engeland kunnen worden gevoerd als van 1914 tot 1918, zeker is, dat op de duur de positie van Duitsland verre van gunstig zal worden. Er mogen voorraden zijn gevormd, maar waar af gaat en weinig of niets bijkomt, daar slinkt de reserve snel.

Voor ons staat vast, dat het Stalinisme grote angst voor mogelijkheden van wereldrevolutie kent, omdat het van revolterend West-Europa slechts verzwakking en ondergang van zijn bureaukratie te vrezen heeft, maar evenzeer staat voor ons vast, dat de nog voor kort bijna uit de Europese politiek teruggedrongen Russische invloed, door de oorlog en de gebondenheid van zowel Duitsland als de geallieerden aan invloed en macht heeft gewonnen. Hoe men ook daarover verder moge oordelen, het Poolse „succes" werd gevolgd door drie in de Baltische landen. Een „succes" in Finland mag worden verwacht. Het wil ons voorkomen, dat de imperialistisch geworden dictator Stalin, aangezet door Duitsland, zich gaat vergrijpen aan Roemenië en mogelijk zelfs voor-Azië. Deze krachtpatserij van een fascistenknecht kon echter wel eens een te brutale en daarom laatste krachtproef worden. Wij achten dus de uit Duitse bron stammende berichten, inzake Russische frontvorming in Roemenië en de Kaukasus, niet onwaarschijnlijk. Ook hier zou net als met betrekking tot de verdeling van Polen, het toestemmen in de Russische machtsvergroting in Baltië en het aanpakken van Finland, sprake zijn van gedwongen spel van Duitsland.

Laten wij dat dus wat nader bezien.

Meer dan de vorige wereldoorlog wordt deze er een van gemotoriseerde eenheden, mechanisatie, petroleum, benzine, diesel-, stook- en andere oliën. Denken wij een ogenblik „in stilte" aan de duizenden Poolse paarden in enkele dagen vernietigd door de Duitse tanks en aan het inéénzakken van het Poolse leger, doordat Duitsland kans had gezien reeds in de eerste dagen van de strijd alle Poolse luchtbases met de olie-reservoirs te vernietigen.

Duitsland heeft zelf aan petroleum en petroleumproducten groot gebrek. Dit was natuurlijk al jaren bekend en de nationaal-socialistische regering heeft niet voor niets de toch altijd nog dure productie van synthetische brandstoffen krachtig bevorderd. Autarkie en strategie sloten hier als een (olie)bus. Toch heeft men het niet verder kunnen brengen dan tot een kleine 1.5 millioen ton. Hoe was de voorziening globaal vóór de oorlog?

Totale binnenlandse productie (dus met inbegrip van de synthetische producten)	2.500.000	ton
Invoer uit Amerika	4.000.000	„
uit Azië	350.000	„
Europa en andere landen . .	650,000	„
Totaal	7.500.000	ton

Het spreekt vanzelf, dat de oorlogsbehoeften veel hoger liggen dan de vredesbehoeften. De laatsten zijn in een klein aantal jaren gestegen van ruim 3.5 millioen ton tot meer dan 7 millioen ton. De totale behoeften in een oorlogsperiode worden door militaire deskundigen per jaar geschat op 15 millioen ton!

Wij kunnen wel aannemen, dat de aanvoeren uit Azië en Amerika volledig verloren zijn gegaan. Met andere woorden: vóór de oorlog bewogen zich enerzijds productie en invoer, en anderzijds het verbruik, rond de 7.500.000 ton.

Na het uitbreken van de oorlog bedragen productie en invoer ten hoogste 3 à 4 millioen en anderzijds de behoeften 15 millioen. Wij nemen aan, dat deze globale gegevens speling laten. Wij willen ook aannemen, dat de productie van Duitsland nog wat kan worden vergroot. Wij willen zelfs aannemen, dat de raming door militairen van het benodigde wat is opgeschroefd. Laat in werkelijkheid het tekort van 11 millioen maar 5.5 millioen bedragen. Nemen wij verder aan, dat de gewonnen Poolse gebieden hun topcijfer uit het verleden 1 millioen ton zullen opbrengen, dan nog blijft het tekort 4.5 millioen ton. Op zo'n situatie kan de oorlog worden verloren.

Er is geen andere weg, wil het ontbrekende er komen, dan zal dat uit Roemenië en Rusland moeten zijn. Rusland exporteert de laatste jaren echter weinig, hoewel de productie steeg. Van 1935 tot 1938 van 25.2 tot 30.1 millioen. Maar de industrialisatie en de gemechaniseerde landbouw eisen steeds meer en vandaar, dat de uitvoer daalt.

Dus Roemenië. Dit dringt zich te sterker op, omdat zelfs datgene, dat Rusland zou kunnen gaan leveren, wel haast over de Zwarte Zee, Constanza en de Donau en dus langs en door Roemenië **moet** gaan. Daarvoor zijn dan ook nog Roemeense tankschepen nodig.

Wat kan Roemenië leveren? De daar voortdurend dalende productie bracht in het laatste jaar 6.6 millioen ton op. De uitvoer bedroeg 4.5 millioen ton, waarvan Duitsland ongeveer 0.6 millioen ontving. De pas afgesloten onderhandeling op dit punt verzekert Duitsland een stijgend aandeel tot 1.6 millioen. Wij vestigen er reeds eer de aandacht op, dat in de Roemeense olie-industrie veel Frans en Engels kapitaal geïnvesteerd is, dat zich natuurlijk en op grond van contracten, verzet tegen een al te groot aandeel voor Duitsland. Beide landen zijn bovendien de laatste de economische oorlog op Roemeens gebied met een buitengewone felheid gaan voeren. Niet alleen betalen zij, zoals ook in het verleden, contant met deviezen (waardepapieren), waarbij de Duitse clearing sjofel afsteekt, maar zij hebben het Duitse olievervoer over de Middellandse Zee, zoals dat voorheen ging, afgesloten. De Donauvaart, die voor dergelijk vervoer toch al niet te best is en in de wintermaanden vrijwel in het geheel niet, dreigt nu geheel te mislukken, omdat Frans en Engels kapitaal alles wat maar mogelijk is aan tankschepen kopen en huren en voor de Duitse neus wegkapen. Zo gaat het trouwens ook met de treinwagons en met alle mogelijke soorten van producten, zodat Roemenië het bedenkelijke genoegen beleeft een oorlogs-hoog-conjunctuur door te maken. Geen wonder, dat het er niet veel voor voelt op de Duitse voorstellen in te gaan, die beogen de Mark inplaats van met 42 Roemeense Lei, gelijk te stellen aan 60 Lei. Omgekeerd is het arme Duitsland al gedwongen de prijs per trein-wagon van 5000 op 10.000 Lei te brengen.

In ieder geval staat vast, dat een door Duitsland of Rusland overweldigd of onderworpen Roemenië aanzienlijk zou kunnen bijdragen in het wegwerken van het Duitse olietekort.

Wij missen de ruimte verder in te gaan op het wat fantastischer lijkende bericht over een Kaukasusfront. Mocht dat juist zijn, dan spreekt daar echter ongetwijfeld ook de olie het krachtigste woord.

En tenslotte, wat is er toch een verschil in de wijze, waarop het Revolutionnaire Rusland voorheen en het Stalinistische thans zich wenden tot Europa en de Oosterse volken.

Fr. Tj. W.

ACTIE TEGEN LOONSVERHOGING.

LOONSVERHOGING GEEFT STIJGENDE PRODUCTIEKOSTEN.

Dat er mensen zijn, die in deze tijd van toenemende koopkrachtvermindering van het armste deel der Nederlandse bevolking, ageren voor verlaging van de werklozensteun en van de lonen in de werkverschaffing, dat hebben wij in „De Arbeid" duidelijk gemaakt aan de hand van een tweetal artikelen in de „Nw. Rott. Crt." van een gewezen inspecteur der Rijks werkverschaffing.

Thans vestigen wij de aandacht op uitlatingen van dr. O. Bakker, onder-directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek, die in een artikel in „Economisch Statische Berichten" van 6 December j.l. een actie is begonnen tegen loonsverhoging. Wij zullen niet overdrijven. De heer Bakker meent, dat loonsverhoging op grond van stijging van de kosten van levensonderhoud met **mate** en niet dan na zorgvuldige overwegingen wordt gegeven. In actie voor loonsverhoging zit een gevaar, hetgeen de heer Bakker als volgt motiveert:

> „Onder deze consumenten wordt de talrijkste groep door de loontrekkers gevormd en deze gaan nu, op grond van de hogere kosten van levensonderhoud, ageren voor hoger loon, duurtebijslagen e.d. In deze actie nu ligt het gevaar van een cumulatieve prijsstijging. De lonen vormen aan de ene kant de inkomsten van den arbeider, aan de andere kant zijn het productiekosten van den ondernemer. Loonsverhoging geeft dus stijgende productiekosten, deze geven weer stijgende prijzen."

Dit geldt niet alleen de loonsverhoging der arbeiders in het vrije bedrijf, doch ook de salarisverhoging van ambtenaren, want daardoor krijgen wij verhoogde belastingen, die weer aanleiding zijn tot stijgende productiekosten, zo vertelt ons de heer Bakker.

ARBEIDERS MOETEN ZICH REËLE LOONSVERMINDERING LATEN WELGEVALLEN.

Met de vraag, „hoeveel de stijging van de kosten van levensonderhoud moet zijn, om redelijkerwijze een loonsverhoging of toeslag in een of andere vorm te geven", zit de heer Bakker verlegen. Hij zegt daarvan, dat die vraag „in het algemeen niet wel is te beantwoorden". Wel zegt hij, wanneer de totale kosten van het levensonderhoud met nog geen 5% zijn gestegen, alsdan een loonsverhoging of toeslag niet gewettigd is, behalve dan in bedrijven, waar de lonen reeds aanwijsbaar laag zijn. Dr. Bakker komt dan met de volgende wijsheid voor de dag:

> „In de schaarste tijd, waarin wij leven, mag men van de loontrekkenden, wier nominaal inkomen ik onveranderd aanneem, gerust eisen, dat zij zich een reële loonsvermindering (stijging van de kosten van het levensonderhoud) zullen laten welgevallen."

Men staat verbaasd, hoe gemakkelijk bestudeerde mensen hun mening over een belangrijk vraagstuk aan de openbaarheid prijsgeven, zonder die mening grondig te motiveren. De vraag mag toch gesteld worden, waarom juist loontrekkers zich in schaarstetijd loonsvermindering (vermindering van koopkracht door prijsstijging) moeten laten welgevallen. Wij krijgen dan te horen: de vicieuze cirkel van prijsstijging, loonsverhoging en zo vervolgens. Deze wetenschap is niet nieuw, zij is zo oud als de loonslavernij zelf en stelt in het licht, hoe onmogelijk en voor de mensheid schadelijk de kapitalistische productiemethode is.

Wij zullen ons ook niet bezig houden met de vraag, wat er eerst is: de prijsstijging of de loonsverhoging. Waar het voor de arbeidersklasse op aankomt is, dat de loontrekkenden in het algemeen (behoudens een deel, dat tot de meer bevoorrechten behoort) niet meer hebben dan een minimum bestaan en talrijke arbeiders hebben zelfs dat niet. Elke koopkrachtvermindering, of het 1, 5, 10 dan wel 20% is, betekent voor de massa verdere verlaging van het levenspeil. Wordt dus de vermindering van koopkracht niet gecompenseerd door loonsverhoging, dan glijdt de grote massa steeds verder af naar het pauperisme.

Nu hebben wij het nog niet eens over het zo noodzakelijke streven naar **verruiming** van het levensbestaan. Dr. Bakker houdt daar blijkbaar in het geheel geen rekening mee. Wij wel. Daarom wekken wij de arbeiders op om zich niet door praatjes van de zijde der reactie, dat er offers gebracht moeten worden, te laten beïnvloeden. Al hetgeen zij meer willen hebben dan het ellendig bestaan, dat het kapitalisme hun laat, moeten zij veroveren door volhardende, taaie en daadwerkelijke strijd onder de leuze: de strijd voor een beter bestaan.

Het moet je maar gebeuren

(M.I.R.). Nog altijd is het N.A.S. voorwerp van bestrijding van wat eens de kommunistische partij in dit land was, doch thans niet veel meer is dan de al of niet betaalde spreekbuis van de Stalinse bureaukratie. Even hardnekkig als deze lieden zijn in de bestrijding van onze beweging, zijn zij in hun kruiperigheid voor de moderne vakbeweging en geen gelegenheid laten zij voorbij gaan, om zowel van het een als het ander te doen blijken.

Zo, in „Het Volksdagblad" van 23 December j.l., Zaterdag voor Kerstmis dus, is het een meneer B. uit Arnhem, die zich in een stuk onder de rubriek „de lezers aan het woord", werpt op het polemiekje tussen een paar kameraden uit Groningen en den voorzitter van de metaalbewerkersfederatie, kameraad Bartels, inzake de vraag of films in de propaganda voor onze organisaties gebruikt kunnen worden. Ten onrechte is daarbij de term „vergaderingen met lol" gebruikt. Deze uitlating aangrijpende, constateert de heer B., achter welke letter zich waarschijnlijk een raadslid verbergt, dat men in het N.A.S. alleen nog maar door middel van een lolavond de leden bij elkaar kan trommelen. Na nog wat andere onzin volgt dan de opwekking aan de leden van het N.A.S., om naar de moderne vakbeweging te gaan, omdat zij daarin zulk prachtig werk kunnen verrichten.

Deze schandere scribent is echter niet bepaald gelukkig. In het ochtendblad van „Het Volk" van 27 December j.l., dus de dag na Kerstmis, komt n.l. een verslag voor van een partijvoorzitter Vorrink te Hilversum uitgesproken Kerstrede, waaraan wij ten behoeve van den heer B. het volgende ontlenen:

> „Als ik zo af en toe naar de radio luister, vraag ik me soms af, of men tegenwoordig geen leegte in zijn ziel met platvloersheden tracht te vullen. Men zal mij wel toestaan in deze toespraak zeer openhartig te zijn. Ik zie hier voor enige rijen lege stoelen. Ik ben er van overtuigd, dat die tot de laatste gevuld zouden zijn, wanneer het bestuur in plaats van de uitstekende muzikale medewerkers van hedenochtend een jazz-band had laten optreden.
>
> Hoezeer ik het ook betreur, dat onze beweging zich geroepen acht aan deze oppervlakkigheid concessies te doen, ik kan me voorstellen, dat de armen van geest dergelijke verstrooiïngen grijpen als naar een verdovingsmiddel."

Het moet je toch maar gebeuren. De scribent in „Het Volksdagblad", nodigt de N.A.S.-mensen uit, om naar de zo zeer door hem aangebeden moderne vakbeweging te gaan, omdat het N.A.S. alleen nog maar door lolavonden enz. enz.... En daar komt men waarachtig uit die sociaal-demokratie en moderne vakbeweging prompt vertellen, dat de massa blijkbaar behoefte heeft aan verdovingsmiddelen en.... dat zijn beweging bereid is deze toe te dienen en dit in de praktijk ook doet.

Is dit een scherpe veroordeling van een zeer groot deel van het V.A.R.A. en ander z.g.n. cultureel werk dezer beweging, het is tegelijk een opfrissertje voor de heren Stalinisten à la B. die ten onrechte beweren, dat wij in het N.A.S. hetzelfde doen.

Het moet je inderdaad maar gebeuren.

Voor de versterking van het N.A.S.

Werkt met „De Arbeid"

Moskou zou betalen....

Wijnkoop sloofde zich uit

Wie vel 28 blz. 57 van het „Aanhangsel tot het verslag van de Handelingen der Tweede Kamer" onder de ogen kreeg, nam kennis van de gewichtige vragen, die D. Wijnkoop aan den minister van defensie stelde, toen een perstelegram van „Het Volksdagblad" aan Inprekorr te Moskou niet werd doorgezonden. Hij moge een dagje ouder worden, die Wijnkoop — toch blijft hij voortvarend. Dat zie je weer uit de ijver, die hij ontplooide, toen er opgekomen moest worden voor onze burgerrechten.

Op 2 Januari 1940 vroeg Wijnkoop:

„Is het waar, dat op bevel van een militaire autoriteit de verzending is verboden van een pers-telegram, door „Het Volksdagblad' gericht tot het pers-agentschap Inprekorr, welks inhoud letterlijk overeenstemde met een tevoren in dat blad gepubliceerd stuk, dat een gelukwensch inhield voor een te Moskou wonenden persoon?

Is het voorts waar, dat het bericht over deze aangelegenheid, voorkomende in het ochtendblad van 22 December j.l. van het „Algemeen Handelsblad", het gevolg is van een indiscretie, niet gepleegd door civiele ambtenaren?

Is de Minister bereid een onderzoek in te stellen:

a. naar de reden, waarom het bevel is gegeven ,bedoeld telegram niet te verzenden;

b. naar de verbindingen tussen militaire autoriteiten en journalisten, die het verstrekken van ambtelijke mededelingen aan onbevoegden ten gevolge hebben gehad en alsnog kunnen hebben,

en van de resultaten van dat onderzoek aan de Kamer mededeling te doen?

Is de Minister bereid te bevorderen, dat bij niet-doorzending van telegrammen op militair bevel de afzender daarvan mededeling krijgt **en ook terugstorting der eventueel betaalde gelden plaatsvindt?"**

Minister Dijxhoorn diende op 11 Januari van antwoord:

„Op 20 December 1939 is door een militaire autoriteit de verzending verboden van een perstelegram, door „Het Volksdagblad' gericht tot het persagentschap Inprekorr.

De bevoegdheid daartoe berustte op het Koninklijk besluit van 15 April 1939, Staatsblad no. 584, waarbij het gehele telegraafverkeer werd geschorst, behoudens verleende ontheffing.

Het telegram betrof twee resoluties, onderscheidenlijk gericht tot den heer Stalin te Moskou, en tot de Finse volksregering, ministerpresident Kuusinen, te Tericki. De inhoud dier resoluties — in één telegram vervat — stemt overeen met een te voren in „Het Volksdagblad' gepubliceerd stuk.

Bij het ter zake ingesteld onderzoek is niet gebleken, dat het bericht over deze aangelegenheid, voorkomende in het ochtendblad van 22 December 1939 van het „Algemeen Handelsblad", het gevolg is van een indiscretie, niet gepleegd door civiele ambtenaren.

Naar het oordeel van ondergetekende is:

a. de verzending van het voor een persagentschap bestemde telegram door de bevoegde militaire autoriteit te recht geweigerd, aangezien de inhoud krenkend moest worden geacht voor een bevriende Mogendheid en haar door Nederland bij uitsluiting erkende Regering;

b. van verbindingen tussen militaire autoriteiten en journalisten, die het verstrekken van ambtelijke mededelingen aan onbevoegden ten gevolge hebben gehad en alsnog kunnen hebben, is niet gebleken.

In verband met het vorenstaande wordt het instellen van een nader onderzoek niet nodig geacht.

Zodra er geen bezwaren meer zijn van de niet-verzending van een telegram mededeling te doen, wordt de afzender ter zake ingelicht en wordt hem terugbetaling gedaan van de betaalde telegramkosten. **In het onderwerpelijke geval werd voor de verzending van het geweigerde telegram door den afzender niets betaald, daar de betaling geschieden zou door den geadresseerde te Moskou."**

De slotwoorden van vraag en antwoord zijn door ons onderstreept. Het is alsof het kamerlid Wijnkoop van verlangen brandde om bekendheid te geven aan het feit, dat de rijke oom uit Moskou graag onvoorziene uitgaven van het Hollandse filiaal der Komintern dekt. Van 22 December tot 2 Januari heeft Wijnkoop gezocht naar passende formules voor de beschuldigingen die hij wilde lanceren. Toen hij tot zijn daad kwam, was hem blijkbaar niet verteld, dat het telegram op rekening van den ontvanger was aangeboden anders zou door hem geen restitutie gevraagd zijn voor niet gemaakte kosten. De volgzame David wordt door de partijgoden maar slordig behandeld.

ACTIES EN LOONBEWEGINGEN

WERKVERSCHAFFINGSLOON TE HOOG.

(B.). Wij beginnen deze keer in deze rubriek met de behandeling van een actie voor **loonsverlaging**, die gevoerd wordt door de Rijksinspectie voor de Werkverruiming in de provincie Overijssel. „Hoe bestaat het", zal de lezer zeggen. Toch is het zo, zoals blijkt uit een schijven, d.d. 29-12-'39, van bovengenoemde inspectie, waarin wordt medegedeeld, dat de weeklonen bij de werkverruiming uitgaan boven de gecontracteerde lonen in het vrije bedrijf. Maar laten wij de inspectie Overijssel zelf aan het woord laten:

„Het gemiddelde weekloon van tewerkgestelde arbeiders uit **Almelo** zal over een periode van 13 weken niet hoger mogen zijn dan ƒ 21.—. De brandstoffentoeslag en de duurtetoeslag worden daarbij buiten beschouwing gelaten. In deze periode mag dus totaal aan zuiver loon niet meer worden verdiend dan 13 × ƒ 21.—, is ƒ 273.—, hetgeen altijd nog betekent, dat bij het leveren van een flinke prestatie lonen kunnen worden bereikt, welke 20 à 25% boven het basis-uurloon liggen. Daar niet iedere week precies ƒ 21.— kon worden verdiend, is het mogelijk, dat in enige week het loon boven dit bedrag uitgaat. Zodra echter in enige week een loon wordt bereikt van ƒ 25.— of hoger, wordt de desbetreffende arbeider in de loop van de daaropvolgende week uit de werkverruiming verwijderd.

Blijven de weeklonen van een arbeider steeds lager dan ƒ 25.—, doch wordt door hem binnen de termijn van 13 weken het maximum-bedrag van ƒ 2.73 bereikt, zo zal hij voor de nog resterende tijd worden uitgesloten van plaatsing bij werkverruiming en opneming bij de van rijkswege gesubsidieerde steunverlening.

Voorts is bepaald, dat de arbeiders, die sedert 1 Januari 1939 twee of meer ongevallen hebben gehad tijdens hun tewerkstelling, niet meer bij de werkverruiming zullen worden geplaatst, tenzij de ongevallenuitkering was gebaseerd op een dagloon van ƒ 3.50 of lager."

Is het niet mooi? Deze nieuwe regeling betekent, dat de betrokken arbeiders wekelijks met ongeveer ƒ 4.— naar beneden gaan. En deze inkomstenvermindering wordt voor de arbeiders niet aannemelijker, omdat deze met instemming van den minister van Sociale Zaken, het college van B. en W., met inbegrip van den sociaaldemokratischen wethouder, zomede met instemming van de moderne vakbeweging is tot stand gekomen.

De heer **Albers**, assistent-bestuurder van het N.V.V., is speciaal naar Almelo gekomen om in een vergadering (uitsluitend toegankelijk voor leden van de moderne vakbeweging), de arbeiders duidelijk te maken, nu ja, dat de nieuwe regeling wel een verslechting inhoudt voor diegenen wier loon boven het nieuw maximum uitkwam, doch dat de mensen het toch maar moesten aanvaarden, want elders in het land is het nòg slechter.

Het blijft intussen een voor de arbeiders niet te accepteren maatregel. De loonregeling, die men bij werkverschaffing toepast, is geheel gebaseerd op het opvoeren van een vaak beestachtige arbeidsprestatie. Hoe vaak wordt niet geïnsinueerd, dat tewerkgestelden bij flink aanpakken meer zouden kunnen verdienen, dan zij doen. Tot de Almeloërs, die een buitengewone arbeidsprestatie aan de dag hebben gelegd, wordt nu gezegd: jullie verdienen te veel! Wij autoriteiten zullen er voor zorgen, dat jullie gezinnen niet te vet soppen.

Arbeiders, en vooral tewerkgestelden, hebben weer eens kennis gemaakt met de voor hen schadelijke gevolgen van het reformisme in de arbeidersbeweging. De propagandisten in de „Nw. Rott. Crt." voor verlaging van de lonen in de werkverschaffing hebben succes en het ergerlijke van dit succes is, dat het bevorderd wordt door sociaal-demokratische autoriteiten en propagandisten van de moderne arbeidersbeweging.

In het licht van zulke feiten kan aan de arbeiders geen ander advies worden gegeven, dan dat zij in hun eigen belang de moderne arbeidersbeweging de rug toekeren en zich aansluiten bij de revolutionnaire vakbeweging in dit land, het N.A.S.

WERKGEVERS IN DELFZIJL WILLEN LANGER ARBEIDSDUUR.

Evenals in 1914—1918 hebben ook thans de oorlogsomstandigheden tot gevolg, dat het in de haven van Delfzijl zeer druk is. Terwijl in het havenverkeer van Rotterdam en Amsterdam grote stagnatie is waar te nemen, brengt de gunstige ligging der Delfzijlse haven mee, dat daar heel wat transitoverkeer is, dat in andere omstandigheden over Rotterdam gaat.

Een en ander heeft er toe geleid, dat het Provinciaal Havenbedrijf Delfzijl een verzoek gericht heeft tot de Inspectie van de Havenarbeid, 2e District, om aan genoemd Havenbedrijf een doorlopende vergunning te verlenen om voor tien kraandrijvers de arbeidstijd te verlengen, hetzij tot 14 uren per etmaal en 70 uren per week, hetzij tot 18 uren per etmaal en 60 uren per week.

De haveninspectie heeft op dit verzoek een afwijzende beschikking gegeven. Het Provinciaal Havenbedrijf is nu tegen deze beschikking in beroep gegaan bij den minister van Sociale Zaken. Deze minister laat zich vanzelf eerst adviseren van de zijde der haveninspectie en voor deze laatste haar advies aan den minister uitbrengt, vraagt zij het oordeel van de besturen landelijke transportarbeidersbonden, dus ook van de Federatie van Transportarbeiders.

In het antwoord op het schrijven der haveninspectie verzet thet bestuur van de Federatie zich zeer ernstig tegen het verlenen van bovenbedoelde overwerkvergunning. Niet alleen, dat een arbeidsduur van 70 uren per week alle perken te buiten gaat, doch deze verlenging is bovendien niet nodig.

Te Delfzijl kan men constateren, dat Rotterdamse stuwadoors, die in verband met de oorlogstoestand hun goederen over Delfzijl behandelen, voor deze behandeling kantoren te Delfzijl vestigden, vertegenwoordigers daarheen zonden, alsmede hun werkbazen. Welk bezwaar zou er tegen bestaan om, zij het ook tijdelijk, enige ervaren kraandrijvers uit de Rotterdamse haven te detacheren naar de haven van Delfzijl? aldus het oordeel van het bestuur der Federatie en wij zijn het daarmede volkomen eens. Het is toch al te gek, dat in deze tijd van nog altijd omvangrijke werkloosheid, ook onder de kraandrijvers, aan de havenondernemers te Delfzijl zou worden toegestaan om arbeiders 70 uren per week te doen werken.

LOONACTIE VLASINDUSTRIE.

De drie erkende bonden van fabrieksarbeiders hebben onderhandelingen gevoerd met de Coöperatieve Vlasfabriek „Dinteloord" te Steenbergen. Opmerkelijk is, dat men het wel eens over een af te sluiten collectieve arbeidsovereenkomst, doch over de hoogte van het loon kon men het niet eens worden.

Dientengevolge besloot de personeelvergadering, dat, indien vóór 20 Januari a.s. geen overeenstemming zou zijn bereikt, op 22 Januari in staking zal worden gegaan.

Intussen heeft de rijksbemiddelaar op 16 Januari de partijen bijeen geroepen.

EEN LANGE LIJST VAN LOONSVERHOGINGEN.

De moderne Ned. Vereniging van Fabrieksarbeiders publiceert volgens „Het Volk" lange lijsten van ondernemingen, waarbij het gelukt is, in de laatste maanden loonsverhogingen of duurtetoeslagen te verkrijgen. Het aantal van deze verhogingen is thans boven de twee honderd uitgekomen en als de moderne bestuurders het goed bekijken, dan is het aantal nog veel groter.

De hierbedoelde verhogingen komen voor o.a. in de aardappelmeelindustrie, houtzagerijen, schoenfabrieken, steenindustrie enz. enz. en komen in het algemeen neer op een toeslag van 5 pct.

Zulke publicaties zijn bedoeld als reclame. De bedoeling is de arbeiders onder de indruk te brengen, hoeveel er door het optreden van de moderne vakvereniging voor hen is te bereiken.

Ernstige en denkende arbeiders komen er echter niet van onder de indruk; zij begrijpen hoe misleidend dergelijke publicaties zijn. Wij moeten er op letten, dat in December de prijzen der levensbehoeften sedert Augustus van het vorig jaar reeds met bijna **zeven** procent waren gestegen. Voor de voeding alleen bedroeg de stijging meer dan **tien** procent.

Als dus arbeiders in December of Januari 5 pct. loontoeslag krijgen, dan hebben zij in de **eerste plaats** het nadeel van hun koopkrachtvermindering over de maanden, dat zij nog het oude loon hadden, doch de prijzen reeds waren gestegen. **Ten tweede** bedroeg de stijging reeds 7 pct. op het moment, toen voor hen de 5 pct. duurtetoeslag inging. **Ten derde** bleek uit de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek, dat in December nog slechts hoogstens 200.000 arbeiders in dit land een duurtetoeslag hadden verkregen van in het algemeen 5 pct., terwijl er in dit land ten minste 2½ millioen arbeiders zijn.

Ziet, als men deze feiten in het oog houdt, dan is er allerminst reden tot uitbundige vreugde over hetgeen de erkende bonden in de laatste maanden voor de arbeiders hebben bereikt. Integendeel, hetgeen bereikt is, is bitter, bitter weinig

HOE STAAT HET MET HET OVERHEIDSPERSONEEL?

Zoals bekend, verkreeg het overheidspersoneel geen enkele compensatie in verband met de 5 pct. prijsstijging der levensbehoeften, als gevolg van de depreciatie van de gulden in September 1936. Daar is nu bijgekomen een prijsstijging van bijna 7 pct. sedert Augustus 1939, hetgeen voor het overheidspersoneel een koopkrachtvermindering betekent van ongeveer 12 pct. sedert September 1936.

Evenwel bleef enige zichtbare actie van de zijde der erkende bonden van overheidspersoneel in de eerste maanden van de oorlog achterwege. Eerst toen in de tweede helft van December j.l. bekend was geworden, dat behalve een aantal arbeiders in particuliere bedrijven, ook de gesteunde werklozen en de arbeiders in de werkverschaffing een duurtetoeslag verkregen van 5 pct., hebben vertegenwoordigers van de zes samenwerkende centralen van bonden van overheidspersoneel getracht langs de gebruikelijke weg van het rijksgeorganiseerd overleg voor het rijkspersoneel in deze iets te bereiken.

„De Telegraaf" wist de vorige week te berichten, dat de voorzitter van het georganiseerd overleg aan den minister van Binnenlandse Zaken rapport heeft uitgebracht over de besprekingen in het overleg, welk rapport wordt bestudeerd, terwijl een nota aan de ministerraad wordt voorgelegd.

De Centrales hebben als hun oordeel uitgesproken, dat spoed gewenst is en dat de regering dient te besluiten tot intrekking der tijdelijke korting van 5 pct., welke op 1 Januari 1936 is ingevoerd.

Het is wel erg bescheiden, hetgeen de besturen van de erkende overheidsorganisaties voor het rijkspersoneel vragen. Zij vragen in Januari 1940 een verhoging van 5 pct., terwijl in December j.l. de prijsstijging reeds 7 pct. bedroeg, waarbij dan nog rekening zou moeten worden gehouden met de 5 pct. koopkrachtverlaging van het overheidspersoneel in de periode September 1936—September 1939.

Desniettemin **stuit het bescheiden voorstel in de ministerraad nog op de nodige tegenstand.** De regering aarzelt, aldus „De Telegraaf", want 5 pct. verhoging voor het rijkspersoneel, kost de schatkist ongeveer 15 millioen gulden, waarbij dan komt, dat een dergelijke loonsverhoging spoedig gevolgd zal worden in vele provincies en gemeenten. Een deel der kosten in provincies en gemeenten komen voor rekening van het rijk, zodat de kosten aan de verhoging verbonden hoger dan 15 millioen gulden zullen worden.

Het is toch wel ergerlijk, dat er eerst zoveel gewikt en gewogen moet worden, alvorens aan het overheidspersoneel een schriele 5 pct. verhoging wordt toegekend. Want zelfs al wordt deze verhoging gegeven, dan zal het overheidspersoneel evengoed een geweldige achterstand hebben te boeken. De hogere en beter bezoldigde ambtenaren zullen deze achterstand minder voelen dan de grote groepen van laagstbezoldigden, die, evenals brede groepen arbeiders in de z.g. vrije bedrijven, toch al reeds niet meer hebben dan een ellendig minimumbestaan.

Deze loon-„actie" stelt weer eens duidelijk in het licht, hoe misleidend het is, wanneer het wordt voorgesteld, dat de grote ledentallen van de reformistische en reactionnaire vakbeweging, plus socialistische ministers, burgemeesters en wethouders, waarborgen zouden zijn voor het behartigen der belangen van de arbeiders. De harde werkelijkheid leert het tegendeel, namelijk, dat naarmate de omvang van genoemde vakbeweging toeneemt en meer „machtsposities" in regeringslichamen worden veroverd, de machtspositie der georganiseerde arbeidersklasse vermindert.

Van en Uit Onze Organisaties

AMSTERDAM.

Oproep aan alle zangers!

Een van de meest indrukwekkende hulpmiddelen, waarmede in de arbeidersbeweging medewerking kan worden verleend, is goede koorzang. Niets spreekt dieper tot het hart van den proletariër dan het in toon uitgebeelde woord van onze strijdliederen.

Wat de woordvoerders niet kunnen bereiken, wat de schrijver met zijn pen niet vermag, dat kan een componist den zanger onvergetelijk diep in hart en ziel vastliggen.

Ieder van zijn roeping bewust lid van onze arbeidersbeweging **moet** zijn stem geven aan de grootmaking van het Socialistische Mannenkoor **„De Nieuwe Bouwers".**

Alle andere koren zijn de bourgeoisie vriendelijk gezind en aan de revolutionnaire arbeiderskoren vijandig; dus daar is jullie plaats zeker niet. Die plaats is wel in de revolutionnaire arbeiders-zangvereniging „De Nieuwe Bouwers", waar U zich elke Dinsdag, des avonds 8 uur, kunt aanmelden (Leidsegracht 36).

Sluit U aan, kameraden.

G. B.

DANKBETUIGING

Namens de meisjes en jongens der Groningse Rode Makkers-C-groep, zowel als namens hun ouders en de Jeugdraad, worden hierbij Amsterdamse Jeugdraad, C-groepers en pleegouders nogmaals hartelijk dank betuigd, voor de kameraadschappelijke ontvangst, het meer dan voortreffelijk samengestelde programma en de goede zorgen, die de betrokken Amsterdamse kameraden aan de Groningse Rode Makkers hebben besteed gedurende hun bezoek aan Amsterdam, tijdens de Kerstdagen.

ARBEIDERS!
VERZEKERT UW LEVEN
BIJ
N.V. Levensverz. Maatschappij
„AURORA"
AMSTERDAM - HEEREGRACHT 62
Gunstige Polisvoorwaarden.

„AURORA"
sluit Volks-, Levens- en Pensioenverzekering